Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Sîrbu
Dosar nr.3r-584/23 (2-23067079-02-3r-30112023)

**D E C I Z I E**

04 martie 2024 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Preşedintele completului Victoria Sîrbu
Judecătorii Angela Braga și Veronica Negru

examinând, fără ședință de judecată, cererea de recurs înaintată de Maria Olar împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023, emisă în cadrul acțiunii depuse de Maria Olar către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea procesului-verbal de refuz în inițierea controlului și obligarea autorității publice de a iniția controlul,

**C O N S T A T Ă :**

La 11 mai 2023, Maria Olar s-a adresat în instanţa de judecată cu acțiune în contencios administrativ către Autoritatea Națională de Integritate, prin care a solicitat anularea procesului-verbal de refuz al inițierii controlului nr.60/05 din 01.03.2023, întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate și a refuzului Autorităţii Naţionale de Integritate nr. 04/2082 din 31.03.2023, cu obligarea Autorităţii Naţionale de Integritate să inițieze controlul a regimului juridic al declarării averii şi a intereselor personale de către Panov Ana, judecător la Curtea de Apel Chişinău, în baza sesizării nr.700 din 30.01.2023.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată Maria de Olar către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea procesului-verbal de refuz în inițierea controlului și obligarea autorității publice de a iniția controlul.

La data de 21 noiembrie 2023, Maria Olar a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de fond a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, și anume, art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul

administrativ al Republicii Moldova, fapt ce a dus la neexaminarea fondului cauzei sale.

La 26 februarie 2024, Autoritatea Națională de Integritate a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

Verificând legalitatea încheierii judecătorești contestate, pe baza dosarului şi a motivelor invocate în recurs, Completul de contencios administrativ, consideră recursul neîntemeiat, acesta urmând a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din considerentele ce succed.

Conform art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din analiza materialelor dosarului, Completul de contencios administrativ constată că, recursul este declarat în termenul prevăzut de lege, or încheierea supusă recursului a fost emisă la data de 07 noiembrie 2023 (f.d.39-44), fiind recepționată la 14 noiembrie 2023 (f.d.47), iar cererea de recurs depusă la data de 21 noiembrie 2023 (f.d.48).

Potrivit art.191 alin.(4) Cod administrativ, Curţile de apel soluționează şi cererile de apel împotriva hotărîrilor şi recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art.243 alin.(1) lit.b), (2) – (4) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa respinge recursul. Instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces. Decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris. După finalizarea procedurii de soluționare a recursului împotriva încheierii judecătorești, dosarul judiciar se transmite instanței competente în termen de 3 zile.

Din actele pricinii s-a stabilit cu certitudine următoarele. La data de 30 ianuarie 2023, Maria Olar a depus la Autoritatea Națională de Integritate plângere prin care a solicitat inițierea procesului de control al averii și al intereselor personale a  Anei Panov.

Potrivit procesului-verbal de refuz al inițierii controlului nr. 60/05 din 01 martie 2023, s-a dispus:

1. Se refuză iniţierea controlului privind respectarea regimului juridic al averii şi intereselor personale în privința d-nei Ana Panov, judecător în cadrul Curţii de Apel Chişinău.

2. Se informează petiționarul şi subiectul vizat despre refuz în iniţierea procedurii de control.

3. Publicarea prezentului proces-verbal pe pagina oficială a Autorităţii Naţionale de Integritate.

Prin scrisoarea nr. 04/2082 din 31 martie 2023, autoritatea publică pârâtă - Autoritatea Națională de Integritate examinând temeiurile de fapt şi de drept invocate în cererea prealabilă, a constatat lipsa unui drept vătămat a cărui revindecare poate fi pretinsă de Olar Maria. Autoritatea a rămas pe aceiaşi poziţie, cu menţinerea argumentelor şi concluziilor stabilite în procesul-verbal nr. 60/05 din 01.03.2023 de refuz în inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al averii şi a intereselor personale emis în privința d-nei Ana Panov, judecător în cadrul Curţii de Apel Chişinău.

Nefiind de acord cu răspunsul primit, la 11 mai 2023, Maria Olar s-a adresat în instanţa de judecată cu acțiune în contencios administrativ către Autoritatea Națională de Integritate, prin care a solicitat anularea procesului-verbal de refuz al inițierii controlului nr.60/05 din 01.03.2023, întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate și a refuzului Autorităţii Naţionale de Integritate nr. 04/2082 din 31.03.2023, cu obligarea Autorităţii Naţionale de Integritate să inițieze controlul a regimului juridic al declarării averii şi a intereselor personale de către Panov Ana, judecător la Curtea de Apel Chişinău, în baza sesizării nr.700 din 30.01.2023.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023, s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată Maria de Olar către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea procesului-verbal de refuz în inițierea controlului și obligarea autorității publice de a iniția controlul.

La data de 21 noiembrie 2023, Maria Olar a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023.

Conform art.207 alin.(1) din Codul administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 207 alin.(2) lit.e) Codul administrativ, acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Potrivit art.17 Codul Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 20 din Codul Administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la

care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.39 alin.(2) Codul Administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

La fel, art.189 alin.(l) Codul Administrativ, prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Astfel, raportând normele de drept sus-indicate circumstanțelor cauzei, Completul judiciar, reieşind din dispoziţiile art. 207 alin. (2) lit. e) în coroborare cu art. 39 alin. (2), art. 17 şi art. 189 alin. (1) şi alin. (2) Cod administrativ, atestă că, sesizarea instanţei de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice, fie prin refuzul autorităţii administrative de a soluţiona în termenul legal o cerere, implică existenţa obligatorie a două condiții, şi anume existența vătămării unui drept subiectiv recunoscut de lege a reclamantului şi vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

În sensul Legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acţiunea înaintată în judecată, în conţinutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 39 şi 189 Cod administrativ de „drept vătămat" şi de „încălcarea unui drept al său" se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse aşa numitele drepturi prin ricoşeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum şi acţiunile populare (*actio popularis*).

Raportând la caz cadrul legal pre-citat, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ, constată că, prin actele contestate nu sunt afectate drepturile subiective ale Mariei Olar, iar în acţiunea de contencios administrativ de obligare, nu s-a indicat expres vre-un drept personal vătămat prin contestarea actelor solicitate.

Completul de judecată ține să menționeze că, deși Maria Olar are dreptul la petiționare în conformitate cu art.9 Cod administrativ și art.29 alin.(1) din Lege cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr.132 din 17.06.2016, însă faptele invocate de aceasta în sesizarea din 01.03.2023, cît și actele contestate nu sunt de natură de a convinge că ultimei i s-a încălcat un drept propriu, personal or, art.27 din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, prevede expres că, (1) Verificarea declaraţiilor de avere şi interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declaraţiilor de către subiecţii declarării, verificarea respectării cerinţelor de formă a declaraţiilor şi verificarea existenţei aparenţei de încălcare a regimului juridic de declarare a averii şi a intereselor

personale. (8) După finalizarea verificării, inspectorul de integritate emite un proces-verbal cu privire la : a) constatarea depunerii în termen a declaraţiilor de avere şi interese personale, întrunirea condiţiilor de formă a acestora şi lipsa aparenţei de încălcare a regimului juridic al declarării averii şi intereselor personale; b) constatarea nedepunerii în termen a declaraţiilor de avere şi interese personale; c) constatarea aparenţei de nedeclarare a tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori de declarare eronată sau incompletă a acestora; d) constatarea aparenţei de existenţă a unei diferenţe substanţiale între veniturile obţinute şi cheltuielile realizate, pe de o parte, şi averea dobândită, pe de altă parte; e) constatarea aparenţei de nedeclarare a unor conflicte de interese, incompatibilităţi, restricţii şi limitări.

Iar art.28 din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, prevede că, persoana supusă controlului averii şi al intereselor personale are dreptul: *e) să conteste, în condiţiile legii, procesul-verbal menţionat la art.27 alin.(8) şi actul de constatare emis de către inspectorul de integritate*.

În această ordine de idei, Completul judiciar relevă că, normele legale citate nu prevăd un contencios obiectiv de legalitate şi denotă opţiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului prin activitatea administrativă, astfel încât înaintarea oricărei acţiuni din categoria acţiunilor în contencios administrativ prevăzute de art. 206 alin. (1) Codul administrativ evocă pentru admisibilitate întrunirea condiţiilor nominalizate.

Prin urmare, în condițiile în care acţiunea în contestare/obligare nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, instanţa de judecată nu va purcede la examinarea şi soluționarea fondului cauzei de contencios administrativ în contestare/obligare la acţiunea reclamantei, deoarece chestiunile de procedură preced fondul acţiunii în contenciosul administrativ.

În acelaşi context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat că accesul la justiţie poate fi limitat, în special prin instituirea condiţiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (Guérin contra Franţei, 29 iulie 1998, § 37). Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33).

Raportînd normele de drept sus-indicate circumstanțelor pricinii, Completul judiciar conchide că instanța de fond în mod legal a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse prin cererea de chemare în judecată respectivă, în temeiul art.207

al.2 lit.e) cod administrativ, or din motivele descrise în acțiune nu rezultă clar care drept subiectiv al reclamantei i-a fost încălcat prin activitatea administrativă a pîrîtei/intimatei.

Din considerentele supra-enunțate, Completul judiciar conchide netemeinicia cererii de recurs înaintate de Maria Olar, aceasta urmînd a fi respinsă și menținută încheierea instanței de fond, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art.191 alin.(4), art.243 alin.1 lit.b), Cod administrativ, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

**D E C I D E :**

Se respinge recursul declarat de Maria Olar.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 noiembrie 2023.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului ***** Sîrbu

Judecătorii Angela Braga

Veronica Negru